

Брюксел, 22.7.2019 г.
COM(2019) 342 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**относно съвместния преглед на прилагането на Споразумението между
Европейския съюз и Съединените американски щати относно обработката и
изпращането на данни за финансови съобщения от Европейския съюз до
Съединените американски щати за целите на Програмата за проследяване на
финансирането на тероризма**

{SWD(2019) 301 final}

На 1 август 2010 г. влезе в сила Споразумението между Европейския съюз и Съединените американски щати относно обработката и изпращането на данни за финансови съобщения от Европейския съюз до Съединените американски щати за целите на Програмата за проследяване на финансирането на тероризма (ППФТ)¹.

Процедурни аспекти

Член 13 от Споразумението предвижда извършването на редовни съвместни прегледи на разпоредбите за гаранциите, контрола и реципрочността от екипи от Европейския съюз и Съединените американски щати, в които участват представители на Европейската комисия, на Министерството на финансите на САЩ („Министерство на финансите“) и на два органа за защита на данните от държави — членки на ЕС, като в тях могат да се включват също експерти в областта на сигурността и защитата на данните, както и лица с юридически опит.

Настоящият доклад се отнася до петия съвместен преглед на Споразумението след влизането му в сила и обхваща период от тридесет и пет месеца — периода между 1 януари 2016 г. и 30 ноември 2018 г. Първият съвместен преглед на Споразумението, извършен през февруари 2011 г.², се отнасяше за първите шест месеца след влизането в сила на Споразумението (от 1 август 2010 г. до 31 януари 2011 г.), а вторият съвместен преглед, извършен през октомври 2012 г.³ — за следващия период от двадесет месеца (от 1 февруари 2011 г. до 30 септември 2012 г.). Третият съвместен преглед, извършен през април 2014 г., обхваща период от седемнадесет месеца (от 1 октомври 2012 г. до 28 февруари 2014 г.).⁴ Четвъртият съвместен преглед, извършен през март 2016 г., обхваща период от двадесет два месеца (от 1 март 2014 г. до 31 декември 2015 г.).⁵ На 27 ноември 2013 г. Комисията прие Съобщението във връзка със съвместния доклад на Комисията и Министерството на финансите относно стойността на предоставените данни по ППФТ, изготвен съгласно член 6, параграф 6 от Споразумението⁶.

В съответствие с член 13, параграф 3 от Споразумението за целите на прегледа Европейската комисия представляваше Европейския съюз, а Министерството на финансите представляваше Съединените щати. Екипът на ЕС, участвал в извършването на прегледа, се ръководеше от висшестоящо длъжностно лице на Комисията и общо се състоеше от двама служители на Комисията, както и от представители на два органа за защита на данните.

Петият съвместен преглед беше извършен на два основни етапа — на 15 януари 2019 г. в помещенията на Европол в Хага и на 31 януари и 1 февруари 2019 г. в Министерството на финансите във Вашингтон.

¹ ОВ L 195/5, 27.7. 2010 г.

² SEC(2011) 438 final.

³ Работен документ на службите на Комисията SWD (2012) 454 final.

⁴ COM(2014) 513 final и SWD(2014) 264 final, 11.8.2014 г.

⁵ COM (2017) 31 final и SWD (2017) 17 final, 19.1.2017 г.

⁶ COM(2013) 843 final, 27.11.2013 г.

Настоящият доклад се основава на информацията, съдържаща се в писмените отговори, дадени от Министерството на финансите на въпросника, изпратен от ЕС преди прегледа, на информация, получена при разговорите със служителите на Министерството на финансите и с членове на екипа от САЩ, участвал в извършването на прегледа, и на информация, съдържаща се в други публично достъпни документи на въпросното министерство. Освен това в доклада се взема предвид информацията, предоставена от персонала на Европол при прегледа, включително изявленията на длъжностното лице за защита на данните на Европол. С цел допълване на предоставената информация Комисията също така се среща с определения доставчик и получи информация от него и на 3 април 2019 г. организира среща за получаване на обратна информация от държавите членки относно разпоредбите за реципрочността на Споразумението.

Препоръки и заключение

Въз основа на информацията и разясненията, дадени от Министерството на финансите, Европол, определения доставчик и независимите наблюдатели, както и след извършена проверка на съответните документи и на случайно подбрана извадка от търсенията, проведени в предоставените по линия на ППФТ данни, Комисията изразява удовлетворението си от правилното прилагане на Споразумението и на предвидените в него гаранции и контрол.

Европол извършва възложените ѝ проверки при пълно спазване на член 4 въз основа на подробна и редовно актуализирана подкрепяща документация, предоставена от Министерството на финансите. Механизмът за надзор функционира безпроблемно и осигурява реални гаранции, че обработването на данните се извършва при спазване на условията, определени в член 5. Всички неизвлечени данни се заличават най-късно пет години след получаването им в съответствие с член 6, параграф 4 от Споразумението.

ППФТ продължава да бъде ключов инструмент за своевременно предоставяне на точна и надеждна информация за дейности, свързани с предполагаемо планиране и финансиране на терористични актове. Тя спомага за идентифицирането и проследяването на терористите и техните мрежи за подпомагане в целия свят. През настоящия период на преглед ЕС продължи да се възползва значително повече от ППФТ. Програмата се превърна във все по-важен инструмент с увеличаването на броя на терористичните нападения от 2015 г. насам. В някои случаи информацията, предоставена по силата на Споразумението, бе от съществено значение за постигане на напредък по конкретни разследвания, свързани с терористични нападения на територията на ЕС.

Що се отнася до потенциала за допълнително подобрене, Комисията предлага в годишната оценка на исканията си по член 4 Министерството на финансите да оценява видовете съобщения и географските региони, които отговарят най-много и най-малко на търсенията по ППФТ. Резултатът от тази оценка следва да бъде включен и взет предвид в следващите искания по член 4. Това би могло да доведе до по-целенасочено искане, за да се сведе до минимум обемът от данни, поискани от определения доставчик, в съответствие с член 4, параграф 2. Комисията също така предлага Министерството на финансите да подобри своите механизми за преразглеждане на

необходимостта от запазване на така наречените „извлечени данни“, за да се гарантира, че тези данни се съхраняват само докато е необходимо за конкретното разследване или наказателно преследване, за което се използват (член 6, параграф 7). В този контекст Комисията също изисква от държавите членки да информират Европол като единно звено за контакт (ЕЗК) за последваща информация от Министерството на финансите, когато даден случай е окончателно приключен, което по принцип следва да доведе до заличаване на извлечените данни, свързани с този случай. Особено внимание следва да се обърне и на извлечените данни, които са видени от анализаторите на Министерството на финансите, но поради съображения за целесъобразност не са допълнително разпространени в контекста на конкретно разследване.

Освен това държавите членки следва да предоставят по необходимост редовно на Европол обратна информация за последващо споделяне с Министерството на финансите относно добавената стойност на получената от Министерството на финансите насочваща информация по ППФТ, която би могла допълнително да подобри качеството и количеството на информацията, обменяна съгласно членове 9 и 10. Комисията оценява и приканва Европол да продължи усилията си за активно насърчаване на осведомеността относно ППФТ и за оказване на помощ на държавите членки, които се нуждаят от съветите и опита ѝ при изготвяне на целенасочени искания по член 10.

Комисията отбелязва, че процедурите за обработване на искания от лица относно това дали техните права за защита на данните са спазени в съответствие със Споразумението изглежда функционират ефективно. Комисията обаче предлага Министерството на финансите да гарантира, че тези проверки обхващат всички съответни права по Споразумението, включително това, че търсене на данни е извършвано само когато има вече съществуваща информация или доказателства, които представляват основание да се смята, че темата на търсенето има връзка с тероризма или неговото финансиране.

Комисията приветства постоянната прозрачност, демонстрирана от органите на САЩ при споделянето на информацията, показваща стойността на ППФТ за международните усилия за борба с тероризма. Подробната информация относно възможното и реалното използване на предоставените в рамките на ППФТ данни и относно конкретните случаи, представена в съвместния доклад относно стойността и в контекста на настоящия преглед, обясняват ясно функционирането на ППФТ и добавената стойност от нея.

Органите на САЩ се възползваха често от възможността по член 9 от Споразумението за предоставяне по собствена инициатива на информация от ППФТ на органите на ЕС. Освен това през разглеждания период Европол стартира по собствена инициатива редица искания по член 10 от Споразумението. Това допринесе за повишаване на осведомеността относно ППФТ сред органите на ЕС, което доведе до по-голямо използване на ППФТ от тези органи. Органите на ЕС заявиха, че насочващата информация, предоставена на хартиен носител от Министерството на финансите, може да бъде обработвана по-ефективно, ако е предоставена в цифров формат. Комисията приканва Министерството на финансите и Европол да обмислят начини за улесняване на обработката на насочващата информация в съответствие с правилата за сигурност на ППФТ.

Извършването на редовен преглед на Споразумението е от съществено значение за гарантиране на правилното му прилагане, за изграждане на отношения на доверие между договарящите се страни и за предоставяне на уверения на заинтересованите страни за ползата от ППФТ. Комисията и Министерството на финансите се споразумяха да извършат следващия съвместен преглед по член 13 от Споразумението в началото на 2021 г.

Действието на Споразумението, процесът на извършване на съвместния преглед, както и резултатите и препоръките от него са описани подробно в работния документ на службите на Комисията, приложен към настоящия доклад.